

Köszöntelek Benneteket közös karácsonyi ünnepünkön: Az Úr legyen veletek!

Ennek a mai együttlétnek újdonsága lesz, hogy a jól ismert betlehemi történet helyett ma János evangéliumának prólógusát (bevezetőjét) olvassuk, és arról szeretnék elmélkedni.

Előbb azonban öltöztessük a szívünket karácsonyi díszbe, kidobva onnan minden csúfságot, rosszaságot és bűnt. *Bánjuk meg bűneinket!...*

Szeressen minket a mindent adó Isten, bocsássa meg bűneinket, és töltsse el szívünket a Gyermekek születésének örömeivel!

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Istenünk, aki nekünk ajándékoztad a Te Jézusodat, add, hogy megértsük ennek a Gyermekek jelentőségét életünkben, aki él és szeretsz...

Evangélium János evangéliumából (1, 1-18)

¹Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. ²Ő kezdetben az Istennél volt. ³Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. ⁴Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. ⁵A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. ⁶Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. ⁷Ő tanúként jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. ⁸Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyosságot tennie. ⁹Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. ¹⁰A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: ¹¹saját világába jött, és az övéi nem fogadták be őt. ¹²Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazokat, akik hisznek az ő nevében, ¹³akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. ¹⁴Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal. ¹⁵János bizonyosságot tett róla, és azt hirdette: „Ő volt az, akiről megmondtam: Aki utánam jön, megelőz engem, mert előbb volt, mint én.” ¹⁶Mi pedig valamennyien az ő teljességéből kaptunk kegyelmet kegyelemre. ¹⁷Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem és az igazság Jézus Krisztus által jelent meg. ¹⁸Istent soha senki sem látta: az egyszülött Isten, aki az Atya kebelén van, az jelentette ki őt.

A zsidó keresztény kultúrkörben a **názáreti Jézus** a sztár!

Miért lehetett és lehet ma is ez a kis zsidó ácslegény és vándorprédikátor nekünk, de ma már az egész világnak istenített bálványa és egyetlen reménysége?!

Miért lehetett és lehet a zsidó Biblia és keresztény Szentírás a mi evangéliumunk, örömhírünk és reménységünk?

Hiszen nem mese és mítosz az egész?! Mert a valóság egészen más!

Már az elején szögezzük le, hogy a mi szentírásunknak bizony köze van a meséhez és a mítoszokhoz (hitregékhez), de köze van a valósághoz is!

1) Mese

Tudjuk, hogy mese (főleg a népmese) az ember földi világában (immanens világ) nyújt reményt.

A népmesében a legkisebb fiú a győztes. Vagyis a legkisebbnek nem szabad elcsüggednie. El kell indulnia a világba és száz, meg száz veszélyt kell legyőznie, míg a végén elnyerheti a királylány kezét és egy ország királyságát.

Az evangéliumok tárházában Máté, Márk, Lukács (a szinoptikusok) írják le egy zsidó legkisebb fiú élettörténetét: a betlehemi barlangistállóban való születéstől, a hétfejű sárkánnyal (a hatalommal) való küzdelmeket megvívva és a golgotai csúfos kudarcba fulladva, végül mégis diadalmasan kilépve a sziklasírból húsvéti dicsősségbe.

Erről szól a gyermekségtörténet, a szenvedéstörténet és a feltámadás történet!

2) Mítosz

A mítosz (hitrege) az emberlét magasabb rétegeibe emel minket, és az ember legkínzóbb kérdéseire: a „honnan, hová” gyötrő kérdéseire nyújt reményteljes választ.

A földi létbe kivetett ember, aki szellemével felülmúl minden más földi létezőt, nem kell, hogy kétségbeessen sorsa felől, mert élete a magasabb létben (transzcendencia) folytatódik.

Az evangéliumok közt János evangéliuma közli velünk az ember transzcendens múltját, jelenét és jövőjét. Mégpedig a görög mitológiát átvevő zsidó filozófus, Phylo Logos tanát felhasználva és Jézusra vonatkoztatva.

A János prológusban hallottuk, hogy Jézus a Logos (az isteni Ige) aki Istennél volt, és aki maga is Isten volt; és aki testet öltött, megtestesült és köztünk lakozott; és aki végül megdicsőült az Atya keblén nyugodva.

Ő nagyobb volt Mózesnél, a törvényhozónál és Keresztelő Jánosnál a Messiást hirdető prófétánál, ő volt az emberi létnek értelmet adó Logos, aki az Atyától jött és az Atyához tért vissza.

3) A valóság

Hogyan tudott több mint 2000 éven át hódítani egy kis zsidó gyerek betlehemi mesés története?

Hogyan tudott fennmaradni egy görög mitológiába öltöztetve a názáreti Jézus isteni személye?

Egy mese és egy mítosz ez az egész történet? Bódító hazugság, amivel az ember elringathatja magát földi létharcában a születés és halál közötti életben?

A siker titka, hogy „nem mese ez gyermek” és nem is hitrege, hanem ez a valóság.

A mesében nem a történet az igaz, hanem a mondanivaló. A mítoszban sem a történet az igaz, hanem a mondanivaló. A színes történetek a népmesében és vallási regékben is egy valóságról beszélnek.

Téved, ha valaki a történetek elbeszélési formáját szó szerint veszi és azok szó szerinti értelmezését követeli, és nem érti azokat, akik mindezt csak a kép festékanyagának tekintik és a kép mondanivalóját tartják igaznak és valóságnak.

A karácsonyi betlehemes mesében az igazság és a valóság, hogy mi emberek istenfiaknak születtünk és mesebeli hősként életünket meg kell küzdenünk, hogy elnyerjük a királyságot, az Isten Országát a földön.

A jánosi hitregében az igazság és valóság, hogy mi emberek Istentől jöttünk és Istenatyánkhoz megyünk, az Ő mennyei Országába, ha a Logosra (isteni Szóra) hallgatunk, és az Atya akaratát teljesítjük.

Miért lehet a mi kultúrkörünk, de a világ számára is döntő fontosságú a betlehemi történet és a jánosi prológus? Mert mindkettő rólunk, emberekről szól. Mert számunkra Jézus, a mi betlehemi és názáreti Jézusunk az Isten álmodta embersors képe, mintája és valósága. Karácsony döntő kérdése: Kihámozzuk-e a meséből és hitregéből azt, ami a valóság: Jézusok vagytok ti kis emberek! Jézusok vagytok ti istengyermekek!

Boldog Karácsonyt!

[**Kovács László** prédikációja elhangzott 2018. december 26-án, a Bokorportán.]